

Л

УГАНСЬКА обласна бібліотека для юнацтва (ОБЮ) – наймолодша бібліотека обласного центру. Але, якщо озирнутися назад і замислитися, – то кожний рік існування є важливою віхою у становленні і формуванні цього закладу. Працівникам бібліотеки притаманні бажання творчості, непохитна віра в успіх та ентузіазм, який допомагає переборювати всі перешкоди

Бібліотека для юнацтва будує свою роботу на науковому вивченні проблем, субкультури, психологічних і вікових особливостей своїх користувачів, регіональних потреб. Із урахуванням саме цих факторів формується фонд, працюють довідково-інформаційні служби ОБЮ, створюється сприятлива атмосфера, знайдено чимало цікавих, нетрадиційних форм роботи.

Та найбільшим досягненням за вже більш ніж 20 років існування бібліотеки є завоювання читацької аудиторії. Сьогодні сюди лине великий потік молодих читачів – школярів, студентів вузів, технікумів, коледжів, ліцеїв, учнів СПТУ, вихователів юнацтва, безробітної молоді. Щорічно послугами бібліотеки користуються близько 17 тис. осіб, видається більше 330 тис. документів. Тут відбувається багато різноманітних заходів. Фонд бібліотеки становить майже 130 тис. одиниць документів.

Об'єднуючи юнацтво за інтересами, бібліотека стала справжнім центром, який задовольняє їхні різноманітні духовні й культурні потреби. Популярними серед молоді міста і регіону є різноманітні об'єднання за інтересами: обласний літературний клуб "Глагол", клуб шанувальників української культури "Струни серця", клуб практичної психології "Сінтон", театральна студія "Актор". Університетом етики можна назвати засідання "Школи гарних манер", цікаву аудиторію інтелектуальної еліти збирає клуб знавців "Ерудит". Мають своїх прихильників і два нові об'єднання: сімейний клуб "Гармонія" та клуб авторської пісні "Апрель".

Бібліотека значно розширила сферу своїх інтересів: опікується питаннями соціального і психологічного захисту молоді, розвиває маркетингову і соціологічну діяльність, проблемно-аналітичний відділ відстежує кращий вітчизняний і зарубіжний досвід роботи з молоддю, аналізує стан справ у молодіжному середовищі регіону й розповсюджує кращі здобутки для широкого використання в бібліотеках області, займається формуванням баз даних із різних проблем, налагоджує зв'язки із закладами культури та освіти, молодіжними громадськими організаціями.

Впродовж останніх років особлива увага приділяється роботі з молоддю, яка потребує соціальної реабілітації: учням школи-інтернату для глухих дітей, безробітній молоді, вихованцям міського притулку і Перевальської виховально-трудова колонії для неповнолітніх.

Багато ідей, енергії, творчих задумів працівники бібліотеки вкладають у розробку та впровадження ряду комплексних програм і широкомасштабних молодіжних акцій, серед яких: цикл розвиваючих тренінгів для учнівської молоді "Створи себе сам"; програма соціально-психологічної підтримки молодих інвалідів "Повір у себе і зроби перший крок"; програма соціально-психологічної реабілітації і підтримки вихованців міського притулку «Відкрий в собі світ чудових "Я"»; програма уроків права, юридичних діалогів, правових брейн-рингів

"Уроки права – уроки життя"; школа активного професійного орієнтування "Зроби вірний вибір"; комплексна програма маркетингових і соціологічних досліджень "Молодий читач Луганщини" та ін.

Великий резонанс у регіоні викликала обласна молодіжна фольклорно-генеалогічна експедиція „Слідами минулих поколінь”, присвячена 60-річчю Луганської області. В цій акції взяли участь понад 3 тис. юнаків і дівчат із міст та районів області, які у багатьох конкурсах продемонстрували високий творчий потенціал і мали змогу долоткнутися до витоків духовної культури свого краю, його історичного минулого.

Разом з обласним центром соціальних служб для молоді, інспекцією у справах неповнолітніх Ленінського району, фондом "Підліток" та іншими організаціями проводиться робота зі створення інформаційно-координаційного центру з питань соціально-психологічної підтримки молоді. Спільно з кафедрою соціальної педагогіки державного педагогічного університету на базі бібліотеки створено творчу лабораторію педагогічної майстерності. З метою підтримки і розвитку дитячо-юнацької творчості організовано координаційно-методичну раду, яка об'єднує керівників творчих центрів.

Бібліотека сьогодні – це авторитетний молодіжний центр з інноваційними бібліотечними технологіями, нетрадиційними формами обслуговування, різноманітними інформаційними послугами, творча лабораторія педагогічної майстерності. Але найголовніше для колективу – це творчий пошук. Адаже сфера інтересів сучасної молоді значно розширюється, і бібліотека намагається якнайкраще задовольняти її запити.

Завдяки новаторському підходу, високопрофесійній, сумлінній праці установа має рейтинг однієї з кращих серед бібліотек України для юнацтва. Підтвердженням тому є проведення на її базі Всеукраїнського семінару керівників бібліотек „Актуальні проблеми організації роботи бібліотек з молоддю”.

Чималий внесок робить Луганська ОБЮ у розвиток бібліотечної справи регіону, зокрема докладає максимум зусиль для збереження й розвитку мережі юнацьких структурних підрозділів в області. Сьогодні плідно працюють самостійні філії для юнацтва у м. Северодонецьку, в Алчевській, Краснодонській (міській), Лутугінській, Старобільській ЦБС, 7 абонементів, 19 кафедр, 439 юнацьких груп, які обслуговують понад 130 тис. юних читачів.

Виконуючи функції обласного методичного центру з питань бібліотечного обслуговування юнацтва, бібліотека надає методичну допомогу всім, хто її потребує: це і відрядження в міста і райони Луганщини, організація численних семінарів, практикумів, проблемних "круглих столів", проведення консультацій, занять у творчій лабораторії, розробка методичних рекомендацій, інформаційно-бібліографічних дайджестів ("Про шлюб та кохання", "Молоді про підприємництво", "Молоді про вибір професії", "Довідник учбових закладів Луганська та області" і т. ін.). Крім того, узагальнює та розповсюджує власні розробки з досвіду організації змістовного дозвілля юних, з правового виховання учнівської молоді.

Враховуючи негативні наслідки зруйнування системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників навчальних закладів, бібліотека розробила проект "Peri-

С. Аладжальян

ональний міжвідомчий центр безперервної освіти”, впровадження якого дозволить консолідувати зусилля бібліотек різних форм власності, раціонально використати їхні інтелектуальні, технічні й фінансові можливості для організації цілеспрямованої роботи з підвищення професіоналізму працівників книгозбірень.

На жаль, не всі задуми вдається реалізувати. Причинами цього є недостатнє фінансування (кошти з обласного бюджету виділяються цільовим призначенням тільки на передплату періодичних видань), старіння фонду і матеріально-технічної бази ОБЮ. Однак, попри всі негаразди, бібліотечні працівники розуміють, що повинні рухатися вперед. Вони, зокрема, шукають альтернативних шляхів фінансування, серед яких і участь у конкурсах, проєктах на отримання грантів тощо.

ПРОФЕСІОНАЛ, НАУКОВЕЦЬ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Валентина Степанівна Пашкова – відомий український діяч у галузі бібліотекознавства, бібліографії, бібліотечно-інформаційної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент. Обравши фах за родинною традицією (її батько Степан Йосипович і брат Сергій Степанович Петрови – відомі бібліографи та книгознавці), вона закінчила бібліотечний факультет Київського державного інституту культури (тепер – Київський національний університет культури і мистецтв, КНУКіМ). Свій професійний шлях В. Пашкова розпочала молодшим науковим співробітником Центральної наукової бібліотеки АН України (нині – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського), закінчила аспірантуру і протягом 20 років працювала на посадах викладача, старшого викладача, доцента, професора КНУКіМ. Була консультантом бібліотечно-інформаційного відділу Верховної Ради України (1997).

1987 року Валентина Степанівна захистила кандидатську дисертацію з проблем розвитку поточної сільськогосподарської бібліографії у Московському державному інституті культури.

В. Пашкова – автор майже 200 публікацій із питань бібліотекознавства, бібліографії, бібліотечно-інформаційної освіти, член редколегій професійних бібліотечних журналів – «Бібліотечна планета», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія». У різні роки вона – голова та член редколегій різних науково-методичних видань з актуальних проблем бібліотечної справи та науково-практичних збірників, зокрема «Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє» (1997, 1998), «Бібліографознавство: теорія і практика» (1997), «Бібліотека. Інформація. Суспільство» (1998), двох видань «Бібліотека і влада» (2000), «Професійний бібліотечний рух: назустріч змінам бібліотечно-інформаційного середовища» (2001), «Інтер-

нет-центри в публічних бібліотеках» (2003) та ін. У 2004 р. підготовлено до друку ще один збірник – «Центри Інтернету в бібліотеках: Документи та матеріали», в якому В. Пашкова очолює редколегію та виступає автором передмови та інших матеріалів.

Першою в Україні В. Пашкова теоретично обґрунтувала значення концепції інтелектуальної свободи як основи розвитку бібліотечної професії та бібліотечної діяльності у книзі «Інтелектуальна свобода та доступ до інформації в бібліотеках» (видання 1996 та 1998 рр.). Цим проблемам присвячені також написані нею статті та програма курсу, який викладається у Державній академії керівних кадрів культури і мистецтв (ДАКККіМ).

Валентина Степанівна – активний дослідник. Вона, залучаючи та аналізуючи значну кількість вітчизняних і зарубіжних матеріалів, вивчала, зокрема, історію та роль професійних бібліотечних об'єднань у розвитку бібліотечної справи і бібліотечної професії. Її монографія «Національні бібліотечні асоціації: виникнення та еволюція діяльності» (К., 1997) стала першою в Україні розвідкою з цієї актуальної проблеми і помітним явищем у науковому житті.

Валентина Степанівна ініціювала та брала активну участь у розробці Кодексу етики бібліотекаря, що був прийнятий Українською бібліотечною асоціацією (УБА) 1996 р. Також вона працювала над проєктом Закону «Про бібліотеки і бібліотечну справу», схваленого Верховною Радою України 16 березня 2000 р., за що отримала Подяку від Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Про актуальність і суспільне значення наукових інтересів В. Пашкової свідчить також тематика її виступів на наукових і науково-практичних професійних конфере-

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

В. Загуменна



розвідкою з цієї актуальної проблеми і помітним явищем у науковому житті.

Валентина Степанівна ініціювала та брала активну участь у розробці Кодексу етики бібліотекаря, що був прийнятий Українською бібліотечною асоціацією (УБА) 1996 р. Також вона працювала над проєктом Закону «Про бібліотеки і бібліотечну справу», схваленого Верховною Радою України 16 березня 2000 р., за що отримала Подяку від Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Про актуальність і суспільне значення наукових інтересів В. Пашкової свідчить також тематика її виступів на наукових і науково-практичних професійних конфере-